

NÉPNEVELŐ

A MAGYARORSZÁGI KATH. TANÍTÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapestben.

<p>Megjelenik minden héten egyszer, vasárnap. Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen. Előfizetési ár: egész évre 6 K. Kéziratokat nem küldünk vissza.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal BUDAPEST, VIII., Szentkirályi-utca 28. (SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)</p>	<p>A pályázati hirdetéseknel minden egyes szert, minden közlés után 6 fillér fizelendő. Állandó hirdetéseknel nagyobb kedvezmény. Kisebb hirdetésekre külön árszabás. Egész oldal...kor. 50.— Negyed oldal...kor. 15.— Fél oldal...kor. 28.— Nyolcad oldal...kor. 10.— A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.</p>
--	--	---

Nyugdíjasok lakáspénze.

Sajnos! Magyarországon a népiskolai tanítói karban az anyagi ellátást illetőleg megkülönböztetés áll fenn. Az egyik részen vannak az állami, a másik részen a hitfelekezeti és a községi tanítók.

Az állami tanítók megkülönböztetett és dédelgetett tantestület. Fizetésükről külön törvény gondoskodik és ez jobb; továbbá különféle kedvezményekben részesülnek. S miért? Azt, eltekintve attól, hogy állami alkalmazottak; maguk sem tudják. Hogy állami alkalmazottak, abban a szolgálati minőséget, tartalmat, értéket illetőleg semmi különbséget sem találok. Ezerszer meg volt már írva és bizonyítva, hogy a felekezeti és községi tanító társadalmi, pedagógiai értéke egy és ugyanaz s ha ez igaz és kétségtelen, hogy igaz, a magam részéről a legnagyobb abszurdumnak tartom, hogy az állami tantestület ellátásának mérve elüt a hitfelekezeti és községi iskoláknál működő tantestület ellátásától. Ez a tény már arra ragadta az állami tanítókat, hogy magukat társadalmilag is megkülönböztetett testületnek látják, kik eltekintve számarányuktól, előjogokkal kezdenek élni a községi és felekezeti iskolai tanítókkal szemben. Erre vall azon mozgalmuk is, hogy ellátásuk és szolgálati viszonyuk tekintetéből teljesen az állami tisztviselőket illető ellátást és szolgálati viszonyt törekednek maguk részére kivívni.

A hitfelekezeti és községi tanítók érdeke, az más elbírálás alá essék csak azért, mert községi, illetőleg felekezeti iskolában működnek? Már pedig sok esetben súlyosabb felelőséggel, nagyobb munkakörrel, tartalmasabb szociális feladatok terjesztésében fáradnak, mint állami kartársaik s mindezekért a magyar népoktatásban de fakto mint másodrendű tényezők szerepelnek. Ez nem méltányos és nem igazságos elbánás, aminek fájó hatása a tanítói buzgalomra — a gyöngéknél — káros hatással lehet.

Ne higgyék azonban, hogy az állami tanítók ellátását, dédelgetését irigylem. Nem. Sőt

örülök sorsuk javulásán. De feltetlenül elítélem az indokolatlan megkülönböztetést, amiért a községi és felekezeti tanítót összes ellátásban nem egy kategóriába sorozzák az állami tanítóval. És most is azt tartom, hogy ez a sajnálatos tény köznevelésünk oly sebe, amelyet gyógyítani elsődrendű kötelessége a törvényhozásnak.

Ezt a józanul gondolkodó állami tanítók maguk is valóban ismerik el. Ez az állapot azonban nem érintheti Apponyi Albert grófot, aki iparkodott az eltéréseket kiegyenlíteni, sőt tán ki is egyenlítette volna, ha tanácsadói azt javasolták, pártfogolták volna.

A jelen körülmények között, legalább is egyelőre, meg kell elégedni az 1907. évi XXVII. t.-e. azon rendelkezéseivel, amely a községi és felekezeti iskolai tanítók ellátását szabályozza, mert ha nem is felel meg a jogos igényeknek, a várakozásoknak, azt el kell ismerni, hogy alkotója, Apponyi Albert gróf a községi és hitfelekezeti tanítók ellátását illetőleg többet tett, mint összes nagynevű elődjei s nem rajta mult, hogy a tanítók vágyai teljes mérvben nem teljesedtek.

Vele szemben csak hálásak lehetünk s mikor az államhatalom fórumáról talán távozik, mely sajnálatunknak adunk kifejezést és a Gondviselés örökösét kérjük a nemzet nagy fiára, aki a nagy magyar nemzeti állam kiépítésére az alapzatot lerakta. Az Isten áldja meg érte!

Nem ismeretlen olvasóim előtt a székesfőváros tanítószolgálatának az az állami tanítószolgálat, amely célul tűzte ki és már megvalósította, hogy vég látásba jutott kartársaik és az özvegyek a nyugdíjon, illetőleg kegydíjon kívül lakbérilletékben is részesedjenek. Ezt az igényt valami méltó szövegben megfogalmazással bizonyítani fölösleges volna, mert hisz ha valaki teljes fizetésű, haszonélvezetében föltétlenül reászorul a lakbérilletékre, mennyivel inkább reászorul, ha nyugdíjba jut! Ez a mérvadó ok vezette a székesfőváros tanítószolgálatát s ez vezette a hadsereg tisztai alkal-

mazottjait is arra, hogy végellátásuk mellett lakbérilletéket is élvezzenek. E példákön buzdulva, a magyar tanítóságnak is meg kell a mozgalmat indítania, hogy a végellátásba jutott tanítók és az özvegyek megfelelő lakbérilletékekben részesüljenek. Nagyon természetesnek tartom azonban, hogy a lakbérilletékre való igény felezetéről lehetőleg minél rövidebb időn belül történjék gondoskodás, ha másként nem volna ez lehetséges, az élvezett tanítói, illetőleg kántortanítói fizetés egy százalékának önként való felajánlásával kellene a kérdést megoldatni. Azt hiszem, hogy körülbelül huszonötezer adóalanyt véve alapul, átlagosan egyenként 1400 (egyezer-négyszáz) korona fizetést számítva, az évenként befolyó háromszázötvenezer (350 000) korona bőven fedezné a nyugdíjpótló lakbér évi szükségletét. Meggyőződésem, hogy a tanítói kar épenséggel nem zárkoznak el az élvezett fizetés egyszázalékának befizetése elől. Mert hát hiába! megbecsülhetetlen kedvezmény az, ha a tanítók, avagy az özvegyek végellátásuk mellett lakbérilletékekben is részesülnek. Akik nem hiszik, kérdezzék meg azokat, akik ebben a szerenésében nem részesülnek, s kérdezzék meg arra nézve is, vajjon annak idején nem szívesen befizették volna az egyszázalék többletet?!

A magyar kath. tanítók Tanügyi Tanácsa a kérdés tárgyaását és megvitatasát napirendre tűzte. Érdekében áll tehát a magyar kath. tanítóságnak, hogy a kérdés elől semmi körülmények között el ne zárkozzék, mert nyilvánvalóan igaz, hogy a nyugdíjpótló intézmény megvalósítása jórésben egyedül a tanítói karon függ. És e tekintetben a magyar kath. tanítói kar járjon elől.

Esztergom.

Bertalan Vince.

EGYESÜLETI ÉLET.

A Katholikus Tanügyi Tanács mult évi működése.

Dreiszigler Ferenc titkártól.

B) Sokkal nagyobb azoknak az ügyeknek a száma, melyek a nmélt. püspökhöz előtt várják az elintéztést. Ezek a következők:

1. Elrendeltetett, hogy minden tanító egy tanító-egyesület tagja legyen. Ez okon gondoskodva is van arról, hogy a gyűlésre menő tanító az iskolafenntartótól napidíjat kapjon és fuvaroköltsége megtéríttessék. Az utóbbi időben ezt úgy kezdik magyarázni, hogy ez a rendelkezés, már t. i. a pénzbeli dolgok, csupán az állami és községi tanítókra vonatkoznak. A mi tanítóinktól igen sok iskolafenntartó az újabb időben megtagadja a fuvar- és napidíjakat. A minisztérium, főleg az utóbbi időkben, szintén erre az álláspontra helyezkedvén, tanítóink valósággal csak anyagi áldozatok árán juthatnak egyesületeik gyűléseire. A Tanács a Százas Bizottság határozatából fölratot terjesztett a nmélt. püspökhöz elé, hódolattal kérvén, hogy valamiként módját ejteni kegyeskedjék, hogy a minisztérium helyezkedjék más álláspontra s e díjak kiutalása tekintetében a régi, helyes gyakorlat állíttassék vissza; vagy pedig más úton juttassa a kath. tanítóságot abba a helyzetbe, hogy az egyesületi gyűlések látogatása a tagdíjakon kívül anyagi áldozatba ne kerüljön. Ez az

akta most van elintéztés alatt. Reméljük, hogy a nmélt. püspökhöz bölesesége módját fogja találni annak, hogy a kérdés az ügy javára oldódjék meg.

2. Régi óhaja a tanítóságnak, hogy a kántori és tanítói földek adóját az iskolafenntartó fizesse. Abból indul ki az érdekelttség, hogy míg a közpénzben fizetett kántársak fizetésük után csak IV. osztályu kereseti adót fizetnek, addig a földdel is fizetett kántorok és tanítók a föld adójával is megterhelhetvén, amazokkal szemben anyagi hátrányban vannak.

Ez okon megkeresték a Tanácsot e panaszuk orvoslására. A Tanács pedig, a Százas Bizottság utasítása alapján, fölterjesztést intézett a nmélt. püspökhöz, hogy az érdekelt panaszát meghallgatni és a lehetőség szerint teljesíteni, illetőleg az érdekelt hatóságoknál ez irányban közrehatni ne terheltesék.

A sok körültekintést igénylő, több helyen felettébb komplikált ügy elintéztése folyamatban van.

3. A nyugdíj revíziójával eddig már nyolc esztendő késett a minisztérium. A tanítóság, az özvegyek és az árva érdeke pedig a revíziót sürgetik. Hasonlatosképen kívánja ezt a kántortanítók érdeke is. A Tanács egy nagyméretű és körültekintő, az ügy minden részletének alapos ismeretéről és az érdekelt javának realis alapokon nyugvó szolgálatát elősegíteni hivatott memorandumot készített. A mindenkinek tetszésével találkozó emlékiratot benyújtotta a nmélt. püspökhöz; küldöttség adta át a miniszternek és képviselőház elnökének. Megtettünk tehát minden lehetőt, hogy anyagi helyzetünk ezen tengeri kigyójját végre-valahára eltüntessük. Augusztusi ülésünk újból foglalkozott e kérdéssel. Az ügyet elaludni tehát nem hagyjuk. És addig nem nyugszik a Tanács, míg ez a kérdés az érdekelt javára elintéztést nem nyer.

4. Az 1868. XXXVIII. t.-c. értelmében ha a község tartja is fenn az iskolát, de a vezetést az egyházra bizza, az iskola katolikus jellegű. Ezen az alapon, ha valahol az ilyen iskola fejlesztési kellett (új terem és új állás szervezése vált szükségessé), a dolog természete szerint ez az új állás is katolikus jellegű lett. Berzevizy kultuszminisztersége óta ez a jogi és pedagógiai természetes állapot megszűnt. Ahol az ilyen katolikus jellegű iskolának egy új, mondjuk III. osztály szervezése vált szükségessé, Berzevizy magyarázata szerint ez az új osztály már községi jellegű, mert a 68. évi iskolai törvény — szerinte — csak a törvény életbe léptetésekor meglévő ilyen természetű iskolákra szólt. Az nincs megengedve, hogy új iskola a község pénzén felekezeti jellegű legyen. Habár ma is gyakorlatban van, hogy a községi iskolákat a 68. t.-c. után szervezettek is a község népe a felekezet vezetésére bízhatja, Berzevizy eme felettébb sérelmes törvényt magyarázata ma is megakasztja kath. iskoláink továbbfejlesztését. A Tanács ez ügyben fölratot intézett a nmélt. püspökhöz s kimutatta, hogy ez az eljárás jogtalan, a törvény szellemével és a pedagógia természetes kívánalmával ellenkezik, e mellett abszurd szervezeti állapotokat teremt a helyi iskolakormányzatban. A nmélt. püspökhöz e sérelem orvoslását e fölratot alapján fogantatva vette. S reméljük, hogy a kath. népoktatás fejlődésének e kerékkötő abuzusa hovahamarabb megszűnik.

5. Készen van a kath. polgári leányiskolák tanterve. A nagymélt. püspökhöz ítéletét várja. Amint a legfelsőbb vélemény a Tanács illetőleg a tantervet készítő bizottság előtt ismeretes lesz, e munkálat, melytől e nemű iskoláink újabb fejlődését reméljük, a teljes befejezés stádiumába jut.

6. A kath. polgári leányiskolák magán- és nyilvános vizsgálatainak rendtartása is készen áll s a legfőbb hatóság böles ítéletét és magas jóváhagyását várja. A legutóbb lezajlott fiú polgári iskolák magánvizsgálati botránya egyáltalán nem érintette a mi polgári leányiskoláink hírének tisztaságát. Senkinek eszébe sem jutott, hogy az országos port vert botrányok idején ezekre az iskolákra is gondoljon. Ez a szabályzat nem is áll semmi kapcsolatban ezzel a botrányal. Megalkotása szükségessé vált az újabb viszonyok parancsára.

A Tanács ez okon megalkotta. És ha jóváhagyást nyer, kath. polgári leányiskoláink is fejlődni fognak általa.

7. A latin és görög szertartású róm. kath. népiskolák rendtartási szabályzata nem az elmúlt 1908—9 tanév munkájának eredménye, megalkotásának kezdete visszanyúl a múlt század kilencvenes éveinek a közepére. Azóta több változáson ment keresztül. E század elején egy állandó bizottság kezébe került. Ez a bizottság, élén Zundl Péter kalocsai kanonok-főtanfelügyelővel és Ember Károly, Petrovics József, Dreisziger Ferenc tagokkal, el is készítette a szabályzatot. A nmélt. püspökökkel azzal adta vissza a munkát a Tanácsnak, hogy az időközben létrejött 1907. XXVII. t. c.-nek a rendszabályokba illesztendő paragrafusait, valamint a legújabbban megjelent fegyelmi szabályzatot a munkálattal érvényesítse. E munkát végrehajtása Walter Gyula dr. c. püspök úr kezeibe került, ki azt egy bizottsággal készíti. Hisszük, hogy ez a rég óhajtott mű nem sokára megnyeri a magas püspökök szentesítését s azután alkalmaztatása igazi áldása leendő iskoláink külső és benső életének.

8. A múlt évi közgyűlésen a «Népnevelő» kibővítésének a kérdése is szóba került. Az ez ügyben hozott határozat végrehajtásaképpen a Tanács megkereste a Szent-István-Társulatot, kifejezve a közgyűlés óhajtatását. A Társulat megfontolás és tanulmányozás tárgyává tette az ügyet és a nagymélt. püspöki karhoz e tárgyban feliratot intézett. (Folytatjuk.)

IRODALOM.

Maczki Valér beszédei. Maczki Valér egri cisztercita, ismert nevű tanár és író *A puszta-an kiáltónak* szava címen egy kötetet bocsátott közre egyházi beszédeiből. Ezt a könyvet nem azzal a mértékkel kell mérnünk, mint a közönséges beszédgyűjteményeket szokás. A cél, amelyet szerzője maga elé tűzött, nagyban fokozza jelentőségét. A kötetből nem csupán a *verba volant* végzetét elkerülni óhajtó s ezért sikerrel elmondott beszédeit az irodalom maradandó termékei közé iktató szónok beszél hozzánk. Előterbe lép benne bizonyos oktató igyekezet. A szónoklattan öreg mestere, aki a klasszikusok hagyományain nevelődött és szellemekben nevelte több mint hat lusztrumon át a fiatal nemzedéket, elszomorodva látja a modern magyar szónokoknak még legértelmesebb beszédeiben is a formaérzék megfogyatkozását, a tartalom mellett a külsőnek: az igazi szónoki stílusnak elhanyagolását. Az ő szemében nem haladást, de határozottan súlyedést jelent az a könnyűség, amellyel mai szónokaink — úgy az egyháziak, mint a világiak — tülteszik magukat Demoszthenesnek intelmén: *A beszédet ki kell vésmi, mint a szobrot.*

Eppen ezért, mikor visszavonul a katedrálról és a a szószékről, még egyszer, bucsuzásképpen, meg akarja ismételni oktatásait, amelyeket ezuttal, hogy hathatósabbak legyenek, példákba rejti. Világos, magyaros szabású mondatainak nemes dísz ad a választékosságra való törekvés. A hatásosabb szónoki fordulatok alkalmazásával mindig együtt jár az igazi egyházas előadásnak újabbán nagyon is gyakran nélkülözött kelte: bizonyos kenetesség. Mert az egyházi szónokoknak akar szolgálni, nem anyaggal — hiszen annak bőséges forrásaival rendelkezhetnek — hanem hosszabb-rövidebb, különböző célokhoz és alkalmakhoz szabott beszédmintákkal, valóságos szónoki stílygyakorlatokkal. A forma szolgál alapul a beszédek csoportosításánál is.

Az első csoport *parafrazisokból* áll, melyekben az egyes szentirás mondasok jelentőségét s alkalmazásait teljesen kiaknázó beszédekre nyújt példákat. Ezeket követik az evangéliumi szakaszok megvilágítását célzó *homiliák*, majd a *konferenciáknak* nevezett, mélyen szántó, terjedelmesebb erkölcsi oktatások. Az utolsó csoport a szónoki hévtől legnagyobb mértékben áthatott, leglendületesebb beszédeket, az alkalmiakat fog-

lalja magában. Közülök kiemelkednek a Szent István király ünnepén és Szent Bernát ünnepén elmondottak. Az első ékes megnyilatkozása a magyarság ősi örökségének, a vallásossággal párosult hazaszeretetének, a másodikban pedig a magyar cisztercita adózik kegyeletével rendje világhírű nagy szentjének. Bár előszavával szerényen mondja, hogy célja *non nova sed nove* (nem új dolgokat, de újszerűen) előadni, e beszédeiben eredeti ötletei is gazdagon áradnak.

Kívánatos volna, hogy a magyar szónoki próza fejlesztésére irányuló érdemes munkásság ne maradjon minden hatás nélkül. Hazudtolja meg e részben a kötet címét az elért siker és ez bátorítsa föl a szerzőt, hogy világi beszédeiből is (mert ilyen is hangzott el elég) bocsásson közre egy ily tanulságos gyűjteményt. Egyébként azt is megjegyezhetjük, hogy ezt az egyházi szónokoknak szánt kötetet is haszonnal forgathatják világi szónokok is. A díszes, 282 oldalas könyv a Szent-István-Társulat bizományában jelent meg és ára 4 kor.

Az egyházi év megszentelése az Úr Jézus imádságában és szűz Mária tiszteletében. *Bonnefons után szabadon átdolgozta egy széke-kehértvári kongreganista. Kiadja a Szent-István-Társulat. Ára 1 kor.* Ismételten elolvastam a címben jelzett kis munkát, nagyon megtetszett. Az év minden hónapjára van e könyvecskeben egy-egy elmélkedés és pedig az első hat hónapra az Úr Jézus életéből, a másik hatra szűz Anyánkéből. A vallás mélységű hitigazságai és az erkölcsös élet lélektani motívumai átszövődnek e könyvecskében: a szívből fakadt elmélkedések bizonytalán megtalálják az utat azok szívébe is, akik e könyvecsket használják.

Népnek és főleg ifjaknak szánt elmélkedő könyvecske ez, mely a szív megragadtságával emeli, melegíti és a Szentek társaságában Jézushoz vezeti a lelket és szívet. Ifjuságnak való és életmegszentelő gondolatok, tanácsok vannak már irodalmunkban, de ilyenféle elmélkedéseket még nem ismerünk. Szent hitünk alapigazságai alapján a lángoló szív érzelmeivel, misztikus lélek gondolataival fényt és meleget terjeszt ezen könyvecske.

Az egyházi év Szentjei a naptár hónapjai szerint támogatják az elmélkedő lelket, amely segítségüket kéri. Nagyszerű gondolat ez e műben, megkapó kifejezése a szentek egysége tanának.

A havi Védőszentek tiszteletének is szentel e szép könyv egy-egy kis részt. Tudtunkkal új dolog ez a magyar irodalomban. Halálal köszönhetjük az ismeretlen nevű kongreganistának, hogy ezzel megajándékozta a kath. lelkeket, főleg a kongreganistákat. Mert hisszük, hogy az ország kongreganistái örömmel fogják megragadni az alkalmat, hogy ezt az üdvös erénygyakorlati formát és módot megvalósítsák. Megmérdhetetlen haszna lehet ennek, ha nemes buzgalommal végzik az ifjak és leányok szerte e hazában.

E tartalmas, kedves és nagyértékű könyvecsket minden (lelki életet élő) magyar embernek szeretettel ajánljuk. Sok sok lelki hasznot meríthet belőle. Az imakönyv mellett ott legyen minden valamire való kongreganista kezében, hogy szívébe eljuthassanak e könyvecskének a hit világa és melege alapján született gondolatai és érzelmei. Jólélekkel ajánljuk mindenkinek e becses munkát.

Kicsinyek áhitata. Összeállította *Számord Ignác*. Ez a vallásos vezérkönyv, mely kisdédóvó intézetek, elemi iskolák, óvónőképzők, nevelők és családok számára készült, megérte a második kiadást. Bizonyosság arra, hogy *Számord* jó könyvet készített. Legnagyobb érdeme, hogy a vallásos érzés ápolását tűzi ki főfeladatául, amely nélkül eredményes nevelés el sem képzelhető. Különösen fontos, hogy ez a kisdédok között erős kifejezésre jusson s annyira megszilárduljon, hogy később semmiféle erkölcsstelen hatás meg ne ingathassa. *Számord* munkája behízelgő módon gyűjti a kis Jézuska köré az ártatlan kicsinyeket. A könyv tartalma különböző szerzők legjobb dolgozataiból van összeválogatva, de több helyen olvasható *Számord* Ignác neve is, jelesen a Biblia-történeteket ő alakította

át a kisdedek számára. S ezek a legsikerültebbek közé tartoznak. A könyv első fele versekbe foglalt imádságok és szavakra alkalmas költemények gyűjteménye: külön csoportot tesznek a társalgások, beszélgetések meg a legendák és ebésszélések. A karácsonyra való alkalmi versek, párbeszédok és történetek jól vannak összeválogatva. A könyv üdvös útbaigazításokat nyújt a kisdednevelés ügyének előmozdításában s az óvónők meg nevelők csak halával tartoznak *Számord* Ignácnak, aki maga is buzgó munkása a kisdednevelésnek. A szépen kiadott könyv a Szent-István-Társulat kiadásában jelent meg. Ára 2 kor.

Baylon Szent-Paszkal. *Irta Porrentruy, fordította Herizky Aladár. 138 oldal. Ára 80 fillér, köve 1-20 kor.* Kapható a Lazaristáknál Budapest, IX., Gát-u. 6. s a Szent-István-Társulatnál. Semmi sincs oly nagy hatással az ember életére, semmi sem képes jobba, tökéletesebbé, szentebbé tenni az ember életét, mint az Oltáriszentség. Erre egyik legszebb példa Baylon Szent-Paszkal élete, melyet a fenti munka tár elénk. Baylon Szent-Paszkal ferencrendi testvér volt, ki az Oltáriszentség tükrebe oly mélyen behatolt, azt annyira szerette, hogy a sok szent közt is ő alakította ki mintegy leg-tökéletesebben az eucharisztikus életet. Ezért tette meg őt XIII. Leo pápa az összes oltáregyesületek patronusává. Ez életrajz 22 fejezetből áll, nemes, egyszerű, de költői stílusban átülteve magyar nyelvünkre. Minden sor az Oltáriszentség illatát árasztja s midőn olvassuk, az Oltáriszentségnek mindenekét átálakító, újjáteremtő legkörübebb érezzük magunkat. Olvasóinknak a legmelegebben ajánljuk e jeles művet.

VEGYESEK.

Tanszereket és teljes iskolai berendezéseket jutányosan és előnyös fizetési feltételek mellett szállit s költségvetésekkel készséggel szolgál a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatala és könyvkereskedése r. t. Budapesten.

A kath. polgári leányiskolák jóváhagyott tanterve. Lapunk zártakor kaptuk az értesítést, hogy a kath. polgári leányiskolák tantervjavaslatát a nagymélt. püspöki kar megerősítette és egyben elismerését nyilatkoztatta a kath. Tanügyi Tanács mindazon tagjainak, akik a javaslat elkészítésében résztvettek. A nagymélt. püspöki kar magas elismerése különösen *Keményffy* Dániel szentszéki tanácsos, elnök-előadót illeti, aki valóban fáradhatatlanul buzgólkodott a tantervnek oly módon való elkészítésében, hogy az még az állami hasonló tantervet is sok intézkedésében fölfülmulja. Az albizottság tagjai voltak: dr. *Bilinszky* Lajos, *Ember* Károly, *Számord* Ignác, dr. *Zelliger* Vilmos.

Pozsony vármegye törvényhatósága a tanítókért. Pozsony vármegye törvényhatósági bizottsága 1. hó 20-án tartott közgyűlésén tárgyalta a nagyszombatvidéki róm. kath. népnevelők egyesületének kérelmét és Bocz Arpád egyes. elnök. vármegye bizottsági tag felhívására elhatározta, hogy a tanítók félárú vasuti igazolványa tárgyában felirattal járul a kormányhoz, országgyűléshez és a mozgalom támogatására a társ-törvényhatóságokat is fölkéri. A tanítók ügyének felkarolása tanügyi körökben nagy örömet és lelkesedést keltett.

A testi nevelési kongresszus. Az iskolai testi nevelés kérdéseivel foglalkozott a Magyarországi Tornaegyesületek Orsz. Szövetsége által rendezett kongresszus. A magyar ifjúság testi nevelésének mai rendszere nem felel meg a kör és viszonyok követelményeinek. Oly sok a tennivaló ezen a téren, hogy bizony időszerű volt az ügyre ráirányítani a kormány, a hatóságok és a társadalom figyelmét. A kongresszust *Nagy* Emil képviselő nyitotta meg a régi országházban, melynek nagytérmet teljesen betöltötték a testi nevelés ügyének apos-

tolai. A kongresszus előadói a legalaposabb tanulmányokat terjesztették elő és feleltek a testi nevelés összes kérdéseit. A tanulságos tárgyalások eredményeit és a népiskolai neveléssel kapcsolatos fejtegetéseket ismeretelni fogjuk.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

Kérem! Zavarok és késelemek elkerülése végett minden hirdetésre vonatkozó levelet a kiadóhivatal címére — nem szerkesztőség — kérünk küldeni.

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

Bankai főkegyházi magyar-tót tannyelvű róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettük. Javadalmazása: két szoba, konyha, kamra és többféle címen az engedélyezett államségéllyel 1000 kor. Kántori próba és választás *január 20-án* délelőtti 10 órakor. Kérvények a bankai (u. p. Pöstyén) iskolaszékhez küldendők. 6 2-2

A velsécsi (Bars m.) római kath. másodtanítói állásra segédtanítói minőségben *január 12-ig* pályázatot hirdettük. Javadalmazás július 1-ig havi 60 kor.: új lakás, 12 m. fa. Ha a megválasztott tanító közmegelegedése működik, jövő tanévtől állandósíttatik. *Iskolaszék.* 39 1-1

Nagykoszmályi kath. osztálytanítói állásra *január 15-ig* pályázat hirdettük. Fizetés 1000 korona, lakpénz 200 korona, kertilletmény 60 korona. Csak ferfitanítók pályázhatnak. *Iskolaszék.* 28 1-1

Bohuniczi (Pozsony m.) katolikus elemi népiskolánál megüresedett II. tanítói állásra pályázat hirdettük. Fizetése 1000 korona, lakásra egy butorozott kis szoba és 120 korona, kertre pedig 20 korona, mind évnegyedenként előre. Pályázatok tanítónóktól is *január 16-ig* választásig az iskolaszékhez küldendők. Rögtön elfoglalandó. 29 1-1

Podhrad (Nyitra m.) róm. kath. osztatlan népiskolához okleveles tanerők pályázhatnak *január 20-ig*. Járandóság: szoba, konyha és kamrán kívül, 5 hold szántó, 1/4 hold rét és kert haszonélvezetének becsértéke 62 kor., 16 ürmeter fa, tandíj 192 kor., ismétlőiskolaért 32 kor., államségély 714 kor. Kérvények a tankerületi espereshez küldendők Korosra. A hely előzetes megtekintése ajánlatos! 37 1-1

A fajkúrti (Bars m.) róm. kath. kántortanítói állomásra pályázatot hirdettek. Jövedelme két padlós szoba, zárt padlós konyha, pince, kamra, istálló s 490 □ öl házi kerten kívül a díjlevél szerint 1000 korona. Melyből 486 kor. államségely, 120 kor. 9 kat. hold 1516 □ öl szántóföld jövedelme, 340 kor. a községi pénztárból negyedévi részletekben, a többi egyéb címen. Iskela-fűtésre 8 méter keményfa hazaszállítva és 37 korona 80 fillér készpénz. Választás *január 30-án*. Az állomás azonnal elfoglalandó. Kérvények az iskolaszéki elnöknek címzendők. 34 1-1

Egri érseki megye.

Jásznagykunszolonk megyében **Dévaványán** a róm. kath. kántortanító mellé segéd kerestetik. Kötelessége: a kántortanítót kettős hivatala minden teendőiben helyettesíteni, tudjon orgonálni, énekelni, nagy és kistemetést önállóan végezni: a kántortanító betegeskedése alkalmával az iskolában is köteles helyette tanítani. Fizetése havi 40 kor., mosás és ágyneműn kívül teljes ellátás, külön szoba padlózva. Az állomás azonnal elfoglalható. Kérvények *Póta Gyula* kántortanítóhoz küldendők. 33 1-2

A szajoli (Szolnok m.) róm. kath. iskolánál egy

titánitói állásra pályázatot hirdet *január 12-ig* az iskolaszék Elnöksége. Javadalom 1000 korona, lakás 20 kor. kezdőpótlék. Kötelesség díjvelében előírva. Állás értesítés után azonnal elfoglalandó. 31 1—1

Győri püspöki megye.

Lócs (Sopron m.) fiókköztségben II-dik osztálytanító-női állására pályázatot hirdetünk. Fizetés: hitközségtől 100 korona; államsegély 900 korona; kertületmény 20 korona; lakás: egy butorozott szoba. Kötelessége rábizott osztályt egyházmegyei szabályzat rendelkezései szerint vezetni, ismétlősök leány növendékeit tanítani, hetenként külön három órát leányok kézimunka-oktatására fordítani. Pályázat határideje *január 14.* déli tizenkét óra. Fölszerelt kérvények *György Antal* plébános, Sajtóskál címen a róm. kath. iskolaszékhez intézendők. 16 1—1

A komárom-ujvárosi róm. kath. III. tanítói állásra pályázatot hirdetjük. Javadalma: államsegéllyel kiegészítve évi 1200 korona, kertületmény 20 korona és egy-szobás lakás. Kötelessége az iskolaszék által kijelölt mindennapi osztályokat és az ismétlőket tanítani s az orgonálásban segíteni. A kellően fölszerelt kérvények *január hó 15-ig* főt. *Veninger Erno* esperes, iskolaszéki elnök írhoz Szönybe (Komárom m.) küldendők. Az állomás február 1-én foglalandó el. 19 1—1

Kalocsai érseki megye.

A topolyai róm. kath. iskolaszék egy a kültéren megüritt férfitanítói állásra pályázatot hirdet. Az állás jövedelme: 1. A községi pénztárból évi 800 kor., mit az állam 1000 koronára egészít ki. E fizetés negyedévi részletekben előre fizetettik. 2. A törvény értelmében 200 kor. lakbér. A megválasztandó tanító köteles az ismétlő iskolás fiúkat külön díjazás nélkül tanítani. A pályázat határideje *január 15.* A kellő okiratokkal fölszerelt folyamodványok a topolyai róm. kath. Iskolaszékre címezve mélt. és főt. *Bulassy Endre* preláus-esperes írhoz küldendők. A megválasztandó köteles a bácsiszavideki róm. kath. tanítóegyesület tagjává lenni. Topolya. (Bács m.) *Jagicza István*, iskolaszéki elnök. 30 1—1

Kassai egyházmegye.

Pólyi (Abauj-Torna m.) róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdetjük *jan. 25-ig*. Jövedelme: párber címén 12 régi kőből rozs és 22 kor., lörincsei hívektől 1 véka rozs és 18 kor. 40 fillér. Stóla mintegy 100 kor., kárpótlás 7 kor. 20 fillér. Misesalapítvány 30 kor. Kézpénzben a pólyai hívektől 800 kor., 24 m. hasábfű, 5 kat. hold és 572 ööl szántóföld, melyet a tanító maga műveltet és fizeti az adót, 1/2 telek utáni legelő és erdő. Tannyelv magyar, az egyházi ténykedés temetéseknel tót. Tisztességes lakás. Személyes megjelenés szükségeltetik. Nőtlenek kizárva. Folyamodványok az iskolaszék elnökehez intézendők Pólyiba. 18 1—2

Nyitrai püspöki megye.

A szolopnai (u. p. Mogyoród, Trencsén m.) kántortanítói állomásra pályázat hirdetjük. Tanítási nyelv magyar-tót. Javadalma: szép lakás, kert és földek. Államsegély 380 kor., évi jövedelme 1041*6 kor. Választás *január hó 20-án*. *Potucsek János* esp.-lelk. 4 2—3

A szülőváraíjai (Trencsén m., u. p. Peredmér) államilag segélyezett róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetjük. Javadalma: az államtól 506 kor., egyház-alapból 460 kor. és a hitközségtől 34 kor., lakás: két szoba, kamra és konyha; a szükséges fát saját költségén köteles vágatni és befuvaroztatni. A választás napja *január 25.* Kérvények *Palmann Alajos* iskolaszéki elnökhöz küldendők. 21 1—1

A zsolti (Trencsén m.) róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdetjük. Jövedelme: hitközségtől kézpénzben 617 korona; egyéb intézkedésig püspöki segély címén évenként 50 korona; államsegély 273 korona; 12 öl illetve 41 ürköbméter hasáb bükkfa természetben házhoz szállítva — 144 kor. értékben — melynek fele a törzsfizetésbe számítatik, másik fele, azaz 6 öl a karácsonyi ostyva sütésért szolgáltatik ki

azon megjegyzéssel, hogy az ostyva külön kézpénzért is eladatik. Mellékjövedelem körülbelül 430 korona. Természetben lakás: két szoba, konyha, kamra és pince. A választás *január hó 24-én* délelőtt 10 órakor lesz megtartva, melyre a pályázók kötelesek személyesen megjelenni ének- és orgonapróba miatt. Az állás *január hó 30-ig* elfoglalandó. Az utiköltség nem térítetik meg. A pályázatok az alulírottánál *január 22-ig* nyújtandók be. A tót nyelv tudása a kántori teendők végzése miatt megkívántatik. *Blumár János* iskolaszéki elnök. 36 1—1

A turzófalvai (Trencsén m.) központi róm. kath. népiskolánál másodtanítói állásra *január 14-ig* pályázat hirdetjük. Jövedelme 800 kor. törzsfizetés esetleges korpótlék 25 kor., beiratási díj 30 kor., failletmény, egy szobából álló lakás. Államsegély folyamában. Tót nyelv ismerete szükséges. Folyamodványok iskolaszéki elnök címére Turzófalvára küldendők. 42 1—1

A chinoráni róm. kath. iskolaszék V-ik ujonnan szervezett férfitanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetés: 100 kor. az iskola pénztárból és 900 kor. államsegély. Az új iskola felépítésével természetben lakás, addig egy közös szoba. Kötelessége: az iskolaszék által kijelölt mindennapi és ismétlő osztályok oktatása, szükség esetén a kántori teendőkben helyettesítés, a templomban, valamint körmeneteknél a gyermekekre való felügyelet. Tannyelv magyar, de a tót nyelv tudása előny. Az állás azonnal elfoglalandó. A kérvények *január 15-ig* benyújtandók. *Iskolaszék*. 43 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

A gesztetei plébániához tartozó **Jeszte** fiókközségben új iskola épülvén, ezennel ez állomásra pályázat hirdetjük. Jövedelme — mivel az állam fedezetlenség miatt jelenleg segélyt nem adhat — a községtől 200 korona, kétszobás lakás, kamra, pince, fűtés, 200 ööl kert és 30 tanköteles után beiratási díjéket 1—1 korona. Ezen fizetés június 30-ig járul a tanítónak. Pályázhatnak nyugalmazott tanítók, tanítónők, esetleg állásnélküliek, akik kérvényüket *január hó 10-ig* *Fábray Ferenc* plébánoshoz Gesztete, u. p. Rimasimonyi (Gömör m.) terjesszék be. 17 1—1

Ragyolczi (Nógrád m.) róm. kath. tanítói állomásra *január hó 15-ére* pályázat hirdetjük. Fizetés: 4 pozs. mérő búza, 47 pozs. mérő rozs, 10 pozs. mérő zab. Tandíjból: 170 korona, egyéb címeken: 140 korona. Államsegélyből: 400 korona. 5 bécsi öl tűzifa, 2 öl az iskolafűtésre. Kétszobás lakás s melléképületek. Tannyelv magyar. Kérvények Fülek-püspöki-be (u. p. Füleki *Fábián Kamill* espereshez) intézendők. 27 1—1

Szepesi püspöki megye.

A késmárki róm. kath. iskolánál ujonnan szervezett VI. tanítói állásra *január hó 24-re* pályázat hirdetjük. Ezen állomás javadalma a következő: I. 1100 kor. államsegély, mint alapfizetés. II. 300 kor. lakpénz és III. 20 kor. kertületmény címén a hitközségtől. A megválasztott tanító (tanítónő) köteles egy osztályt önállóan vezetni és oktatni, a hétköznapi és vasárnapi istentiszteletnél a gyermekek fölött a felügyeletet gyakorolni s nyilvános körmeneteknél azokat vezetni. A megválasztott tanító (tanítónő) állomását legkésőbb február hó 1-ig elfoglalni tartozik. Az iskolaszékre címzett, kereszt és oklevéllel, működési és erkölcsi, nőtlen vagy házasság állapotát igazoló lelkészi bizonylattal, valamint illetőségi bizonyítvánnyal fölszerelt kérvényüket ft. *Jancsó János* késmárki róm. kath. lelkészhez, mint iskolaszéki elnökhöz Késmárkra *január hó 23-ig* bezárólag kell beküldeni. 41 1—3

A haraszti róm. kath. kántortanítói állomásra *jan. 20-ig* pályázat hirdetjük. Javadalma államsegéllyel együtt 1000 korona, szabad lakás kerttel. Tanítási nyelv magyar-tót. Személyes megjelenés megkívántatik. *Az iskolaszék*. 45 1—1

Székesfehérvári egyházmegye.

A torbágyi (Pest mellett) róm. kath. magyar-német tannyelvű népiskolánál üresedésben lévő osztálytanítói

állásra *január hó 16-iki* határnappal pályázat hirdetetik. Jövedelme: 800 kor. készpénz a község pénztárából, 200 kor. államszegély, egy butorozott szobából álló lakás. Kötelessége a reábizott osztályokat, valamint az ismétlő-iskolásokot oktatni, a növendékeket az istentiszteletre vezetni s rájuk felügyelni, kántorságban segédkezni. Kérvények *írói. Neumayer Ferenc* plébános, iskolaszéki elnök úrhoz küldendők. Az állás rögtön elfoglalandó. 22 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

A rábafüzesi II. oszt. tanítói állásra a pályázati határidő meghosszabbították. *Martin Antal* plébános. 44 1—1

Pályázat a kukméri kántortanítói állomásra *január 20-ig*. Javadalom: jó lakás, kert, természetben és készpénzben államszegéllyel 1017 kor. 24 fillér. Nyelv magyar és német. Tanköteles 35—40. Állás azonnal elfoglalandó. Okmányok *róm. kath. plébániahivatalhoz Kukmér (Vas m.)* kéretnek. 25 1—1

Váci egyházmegye.

A mogyoródi (Pest m.) *róm. kath. iskolaszék* a megüresedett harmadik férfi tanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetése a községtől 800 kor., államszegély 200 kor., kertpótlék 30 kor., lakása két szoba, konyha, kamra. Kötelessége a IV—VI. osztályt tanítani, a leányismétlőt felváltva vezetni. Kántorságban jártások és személyesen megjelenők előnyben részesülnek. Kérvények *jan. 15-ig* az iskolaszék címére küldendők, amely napon a választás is megtartatik. 15 1—1

Az üllői *róm. kath. iskolaszék* egy újonnan szervezett nőtanítói állásra pályázatot nyit, a rendes illetmények mellett. *Iskolaszék*. 38 1—2

Veszprémi egyházmegye.

A pulai (Zala m.) kántortanítói állásra pályázat hirdették. Jövedelem: lakás, két szoba, konyha, pince, mellékhelyiségekkel, 5 kat. hold 110 □öl szántóföld, 1 kat. hold 36 □öl rét haszonbevétele 216 kor. Munkabér címén 100 kor. Lélekgabona 70-nél több pár után, fél pozsonyi mérő rozs: 210 kor. Lélekpénz ugyanannyi pár után páronként 42 fillér 29-40 kor., 27 méter tűzifa 90 kor. Legeltetési jog 20 kor. Tandijból 56 kor. Ismétlőiskolások tanításáért 12 kor. Stóla 10 kor. Államszegélyből 257 kor. Minthogy az államszegély még véglegesítve nincs a fenti adatok némelyike esetleg esekely változást szenvedhet. Német nyelv tudása megkívánatik. Választás *január 18-án* történik. Személyes megjelenés előnyben részesül. A pályázók kérvényeiket *Papács János* esperes címére Zalapetend, u. p. Kaposi küldjék. 40 1—1

Bakonyoszlópi *róm. kath. tanító kántortanítóvá* választották. Államszegéllyel 1000 kor. évi fizetés, szoba, legszükségesebb butorozattal, 30 kor. lakáspótlékkal javadalmazott állás *január 15-ig* betöltendő. Kötelessége a III—VI. és ismétlő-osztályokat tanítani, kántoriakban segédkezni, az összes tanulókat istentiszteletre elvezetni. Iskolaszék megbízásából *Schwartz Gyula*, isksz. jegyző. 24 1—1

A vörösi *róm. kath. osztálytanítói állásra* pályázat hirdették *január 12-iki* határidővel s a következő javadalmazás és feltételek mellett. Fizetése: 1. A község pénztárából 600 kor. 2. Államszegélyből 374 kor. 3. Festetés-atárból 56 kor. 25 fillér. 4. Egyszobás lakás, fűtés, takarítás. Köteles az iskolaszék által kijelölt osztályokban tanítani. Szükség esetén a kántoriakban segédkezni. A növendékeket minden nyilvános istentiszteletre elkísérni s rájuk felügyelni s a tanítói Gondviselés segélyalap tagja lenni. Állás azonnal elfoglalandó. Kérvények *Németh János* isksz. elnök nevére *január 12-ig* Vörs (Somogy m.) küldendők. Az *iskolaszék*. 20 1—1

A karakószőröcsöki *róm. kath. kántortanítói állásra* pályázatot hirdettek. Javadalmazása: 78 kor. készpénz, 3 □öl házhoz szállított, főlvágott keményhasábfu, munkaváltóság 100 kor., körülbelül 5 1/2 kat. hold szántóföld, mely 250 kor-ért van bérbeadva, körülbelül 45 pozs. mérő rozs; temetőfü haszonélvezete. Van két szoba, konyha, mellékhelyiségekből álló lakás, kert. Földadót hitközség fizeti, 338 kor. államszegéllyel az állás hivatalosan megállapított összes javadalmazása 1000 kor. Nőtanítók is pályázhatnak. Választás személyesen megjelenők közül *január 15-én* délelőtt 9 órakor. Pályázati kérvények *január 14-ig Románi Viktor* plébánoshoz Tüskevár, (Veszprém m.) küldendők. 32 1—1

Somogyvámos *róm. kath. iskolaszéke* két magyar tanítvány állásra pályázatot hirdet *január 16-ig*. Az első állásra megválasztandó rendes kántortanítónak kötelességei: a III—VI. osztályt önállóan vezetni és az ismétlőiskolában felváltva tanítani. Vasár- és ünnepnap az iskolában litániát tartani. Jövedelme: természetbeni lakás három szoba, konyha, kamara és a szükséges mellékhelyiségek. Értéke: 200 kor., kert és házbelsőség 490 □öl. Értéke: 40 kor. 10 hold és 195 □öl szántóföld (magyar hold). Értéke: 304 kor. 80 fillér. Temetők használatára. Értéke: 40 korona. Hat □öl kemény tűzifa (hasábfu) utólagosan a házhoz szállítva. Értéke: 192 kor. Évi 800 kor. készpénz negyedévi részletekben előre fizetve. Legelő illeték egy negyed telek után. Értéke: 40 kor. Stóla 10 kor. A második állásra megválasztandó osztálytanítónak kötelességei az I—II. osztály tanítása, ismétlősök oktatása és a kántortanítónak akadályoztatása esetén a litániák végzése. Jövedelme államszegéllyel 1000 kor., egyszobás lakás fűtéssel és tisztogatással. A folyamodványok *írói. Hankóczy János* plébános úr címére Somogyvár (Somogy m.) küldendők el. 35 1—1

Szép működési bizonyítványokkal rendelkező nős, 28 éves, józan életű (abstíniens), szorgalmas, ügyes, jó hangú és szépen orgonáló kántortanító és iparostanoniskolai rajztanító magyar vidéken jobb javadalmazású katolikus kántortanítói állást keres sürgősen. Szíves megkereséseket *Krisztinicz Elek* Buziásfürdő kérek. 26 1—1

Közeleg március 15-ike

s most jelent meg e napra írt: «A kis honvédök». Megrendelhető I K áron **Részvény-nyomdánál, Pécs** s a **Szent-István-Társulatnál, Budapest.** 24

Stampay Miklós áll. tanító KÖSZÖNTŐ-KÖNYVECSKÉJE

20 fillér. 12 darab előre fizetve 2 koronáért franco kapható.
Nógrádmarecalon. 1026 6—12

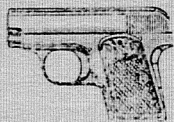
Tanítónők és Tanítók! Kérjek mindenkor és ajánlják mindenütt a **valódi «Patria» pótkávé**t, mely megbízható **tőséggyökeres magyar** gyártmány, minden csomag és doboz «Patria» szerződésünk szerint az «Eötvös-Alap»-nak hasznát hoz, miért is erkölcsi kötelességünk ezen kitűnő gyártmányt ajánlani, mely minden kiállításban az **első** díjat nyerte és minden üzletben kapható. **Zamatos, színdus, jó** kávét csakis a 264

valódi „PATRIA” pótkávéval

készíthetünk, mely a legjobb hazai nyers anyagokból a leggondosabban készül és **minősége** minden más gyártmányt felülmúl.

Serétes és golyós vadászfegyverek

eredeti kitűnően szabályozott és belőtt **Browningpisztolyok**, revolvereket, floberteket és karabélyokat, **csekely havi törlesztésre** szállítja

Nowotny J. fegyvergyáros,

budapesti telepe. Budapest, VI., Nagymező-u. 21. sz.

! Kérjen fegyverárjegyzéket !

41-I.

A nemi élet etikája = és pedagógiája =

Irta Foerster F. W. dr. Ford. dr. Schütz Antal. Ára 2 K.

A kérdésnek minden oldalú mélyreható vitatása s a jelenleg forgalomban levő összes fölfogásoknak szigorúan tudományos, a legkenyesebb igényeket is kielégítő kritikája. Szerzője különösen a nagyobb tetterőre és öntudatosabb életre vagy komolyabb ifjúsághoz szól s hivatva van, mint senki más, sok előítélet lerontására és tisztább látás teremtésére.

Megrendelhető a Szent-István-Társulatnál

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. sz.

LAKÓHELYI ISMERETEK

(Beszéd- és értelemgyakorlatok.)

Irta: **DREISZIGER FERENC.**

A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT KIADÁSA

Ára 2 korona.

Praktikus könyv ez a vezérkönyv, melyet az osztatlan iskolák I—II. osztályában már eddig is sikeresen alkalmaztak: e második kiadásban pedig e mellett az osztott iskolák tanítói is sikerrel alkalmazhatják. Elméleti és gyakorlati részből áll. Elméleti részén meglátszik, hogy szerzője a módszertan tanára: világos, rendszeres, modern és mindenre kiterjedő. Gyakorlati részéből pedig a hosszú ideig való népiskolai tanítóság érezhető ki. Minden leckét megtalál benne a tanító, amit tanítania kell. S mindent megtalál, amire ki kell terjeszkednie. Nemesak a szemléltetésre való tárgyak leckéi vannak lélektanilag alapon vázlatosan kidolgozva, hanem ami játék, rajz, kézimunka, ének hozzátartozhat az egyes leckékhez, mind megvan benne. Jó könyv. Nyert vele a katolikus iskolaügy és számot tesz a magyar pedagógiai irodalmában is.

A lelkes és tanító urak figyelmébe.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter a tankötelesek erkölcsi nevelése tárgyában nemrég valamennyi kirtanfűgyelőséghez körendeletet intézett, melyben vázolja az ifjúság körében labrakapott erkölcsi bajokat, ezeknek iszonyú terjedését s felsorolja azon módokat, melyek a baj megszüntetésére alkalmasak. A többi közt megemlíti, hogy az erkölcsi színvonal emelését nagyban előmozdíthatják a tanítók a hitoktatást teljesítő lelkesekkel karöltve, főleg azáltal, ha a tankötelesek magaviseletét az iskolakon kívül is igyekeznek figyelemmel kísérni s befolyásolni a szűlőket oly irányban, hogy maguk is jó példával járjanak elő és gyermekeiket erkölcsös módon neveljék. A Magyar Rómái Katolikus Hittanárók és Hitoktatók Egyesülete már e rendelet előtt foglalkozott azon eszmével, mikép lehetne a szűlőket is a nevelés nagy munkájához megnyerni, hogy ebben részt vegyenek vagy legalább ne akadályozzák. E célból egy memorandumot adtak ki, mely most hagyta el a sajtót. Ez a szöveg meglehetősen beszél a tanuló szűlőihöz, illetőleg helyetteséhez, felhívja őket az együttes nevelés nagy munkájára, felsorolja a családi nevelés hathatós eszközeit (jó példa, vallásgyakorlatok teljesítése), de egyszersmind azon akadályokat, melyeket a nevelés útjából eltávolítani a szűlők feladata. A memorandum olcsósága (egy drb 2 fill., 100 drb 1 K 50 fill.) lehetővé teszi annak országos elterjedését, még pedig a népi-kolák templomköteles osztályaiban, valamint az összes közép-, polgári- és hasonló fokú iskolák valamennyi osztályaiban, később, minthogy e szöveg a szűlőknél marad, csak az első osztályokban. Megrendelhető

**a Szent-István-Társulat kiadóhivatalában,
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.**

1029-1

A kath. egyh. zeneirodalom gyöngyei.

Énekcsokor egy szolamra, orgona- vagy harmonium-kísérettel: *Kontor*: Hazánk Nagyasszonya (10 Maria-dal) 3.—. *Hiss*: Präfatio és Paternoster org. kísérettel 2.—. *Kornmüller*: Tizenöt off. rtorium (latin) 2-40. *Requiem* (latin szöveggel) 1-80. *Missa pro Defunctis* (latin) 1-80. *Arnold*: Misa 4 hangra (latin, könnyen kivihető szótámmal) 3-20. *Orgonára vagy harmoniumra*: *Kontor*: Dallamos ünnepi praludiumok 4.—. *Longuel*: Orgonatar (praludiumok) 2.—. *Körner*: Gyakorlati orgonasz. (646 drbál) 3-60. *Nemesovits*: Gyakorlati orgonasz. 3.—. *Ünnepi praludiumok* 1-20. *Hesse-Album* (77 hosszú elő- és utójatek) 3-60. *Schäldknecht*: 100 org. darab 2-40. *Diebold*: A kath. orgonista a nagymisa és requiem (elő- és közj. átmenetek stb.) 2-40. *Volkmar*: Org. album 1-80. *Bach*: Könnyű praludiumok 1-20. *Hesse*: Könnyű praludiumok 1-20. *Harmonium gyöngyei*: 80 átirat 2-40. *Czerny*: Gyakorl. org. isk. 2-40. *Stern*: 96 remek elő-, köz- és utójatek 3-60. *Singenberger*: Nagy harmonium-iskola 7-20 korona. 23-1

Brichta E. könyvkereskedő, Törökbálint (Pestmegye).

NÉPISKOLAI CIMTÁBLÁK

45×60 cm. nagyságban, rendkívül tartós, ömlesztett acélbádoglemezből, fehérománia alapfestéssel, telete nagybetűs felirattal, az itt látható mintarajz szerint színes magyar címerrel ellátva darabonként **10 koronáért** megrendelhetők. ♦♦♦♦♦

A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

könyvkiadóhivatala és könyvkereskedése részv.-társ.

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28 B. sz.
Bármely más felirat jutányos áron megrendelhető.

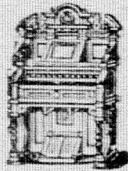
278

Orgona-harmoniumokat

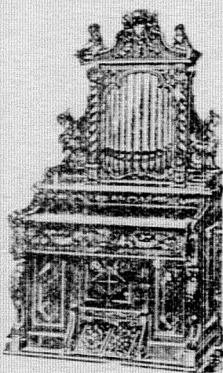
mindkét rendszer szerint legolcsóbban szállít

PAJKR REZSŐ ÉS TSA

Budapest. X., Delej-utca 25 B (Tisztviselőtelep.)

Pedális harmoniumok mindkét rendszer szerint és minden nagyságban pontos orgona-méretekkel templomok, szemináriumok részére és mint gyakorló orgonák. Bőrmentes szállítás az utolsó vasúti állomáig. Tanároknak s lelkészeknek különös szíveskedéssel. Árjegyzék ingyen és bérmentve. Részletfizetés engedélyezve. 93

Elsőrendű légszívó-rendszerű harmoniumok specialis beszerzési forrása
— Monarchiában. —

Elismert elsőrangú műremek csak a Zimmermann-féle

HARMONIUMOK.

Ausztria-Magyarországi képviselője:

Hörl Nándor, Pozsony,
Ventur-utca 24. szám.

ARJEGYZÉK INGYEN.

Főtiszt. papság és tanároknak részletfizetésre. Üzletek: Lipcse, Szt. Pétervár, Moszkva, Riga és Londonban.

Az új miniszteri tantervhez és utasításhoz alkalmazott, teljesen átdolgozott ötödik kiadása hagyta el legközelebb a sajtót Juhay Antal

A GYERMEK ELSŐ TANÍTÓJA

című nagy vezérkönyvének, mely az elemi népiskola első osztálya számára előírt összes tantárgyak tanításában kalauzolja a tanítókat.

Az 512 oldalra terjedő kötetből különösen **AZ ÍRVAOLYASÁSSAL, SZÁMTANNAL ÉS A BESZÉD-ES ERTELEMGYAKORLATOKKAL**

foglalkozó részeket emeljük ki, amelyekben az egész évi anyagot módszeresen kidolgozott gyakorlati leckékben ismerteti a szerző. E kötet használata mellett minden más vezérkönyv nélkülözhető az első osztályban.

ÁRA FÜZVE 6 KORONA.

Ugyanezen szerzőtől megjelent:

A második osztály vezérkönyve. Második kiadás. Füzve ... 6 K
A harmadik osztály vezérkönyve. Füzve ... 5 «
A negyedik osztály vezérkönyve. Füzve ... 5 «

Megrendelhetők a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében (Budapest, IV., Kecskeméti-utca 2.) és minden hazai könyvkereskedőnél.

Vetítőgépet az iskolának!

A Hollós-féle vetítő taneszközök műintézete kibocsátotta **II. számú diapozitív jegyzékét** az iskoláknak készülő képeiről.

A sorozatokhoz paedagogusok írják a «**Szövegeknyveket**». A vállalat paedagógiai irányítója **Moussong Géza**, fővárosi igazgató.

A körültekintő, szakszerű összeállítás dacára a Hollós-féle műintézet **képei a legolcsóbbak**, s mégis minden sorozathoz **díjtalannul** esatolják a megfelelő szövegeknyvet.

Az iskolai oktatás élénkítésére és értékek emelésére igen fontosak a vetített képek. Olcsóságánál fogva minden iskola beszerezheti. Kezelése egyszerű.

A vetítőgép ára 80—100 korona. A diapozitívek darabja 1 korona.

Tessék jegyzeket kérni a HOLLÓS-féle műintézettől, Budapest, VII., Lővölde-tér 7. szám.

884

Az Orsz. Kath. Magyar Iskolaegyesület szerződést kötött a Gazdák Biztosító Szövetkezetével a Kath. Egyházi Javaknak Biztosítása érdekében.

Az iskolaegyesületnek ezzel az a szándéka, hogy az összes egyházi javak: püspökségek, káptalanok, szemináriumok, szerzetesrendek vagyona, az egyes egyházmegyék területén levő templomok, iskolák, plébániák, tanítói lakások stb. egy helyen és pedig a Gazdák Biztosító Szövetkezeténél biztosítsanak s az abból befolyó jutalékok az Iskolaegyesületet illessék meg kath. céljaink és érdekeink szolgálatára. Ezeknek a javaknak biztosításán kívül felvette munkakörébe a magánfelektől szerzendő biztosítási ügyletek lebonyolítását is a tűz-, jég- és életágazatban. Ez utóbbiak biztosításait az alapszabályok szerint megalakítandó plébániai csoportok útján kívánja lebonyolítani. Amiért is felkérjük a plébános, káplán és tanító urakat, legyenek szivesek ebben a munkálkodásunkban bennünket támogatni. — A Gazdák Biztosító Szövetkezet az Orsz. Kath. Magyar Iskolaegyesülettel egyetértve egy központi irodát szervezett a biztosítási ügyletek lebonyolítására, ami

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám

(Gazdák Biztosító Szövetkezet) alatt van, érdeklődők ide sziveskedjenek felvilágosításért fordulni, amit minden esetben mindenkinek készséggel fogunk megadni.

Az Orsz. Kath. Magyar Iskolaegyesület központi irodája.

38 21—24